

Overdrachtsdossier MRA inzet op circulaire economie

Versie 11 maart 2026

Dit overdrachtsdossier is bedoeld om nieuwe bestuurders te helpen om effectief en doelgericht te werken aan de ambities op het terrein van de circulaire economie. Het dossier bevat informatie over de acties van de MRA op dit terrein en laat zien wat de MRA en andere organisaties voor gemeenten (bestuurders en ambtenaren) kunnen betekenen. Het betreft hier een iets gewijzigde versie van het document dat is besproken tijdens het MRA portefeuillehoudersoverleg duurzaamheid van 23 januari 2026. In vergelijking met die eerdere versie zijn beperkte wijzigingen aangebracht en wat zaken toegevoegd (ook in reactie op zaken die werden meegegeven op 23 januari).

Voorwoord van Floor Gordon en Robbert Berkhout

(bestuurlijk trekkers van de MRA inzet op circulaire economie)

Dag collega,

Gefeliciteerd met uw benoeming als wethouder duurzaamheid. Een prachtige opgave die voor u ligt. Daarbij kunt u veel hebben aan de samenwerking die er is binnen de Metropoolregio Amsterdam op het thema circulaire Economie.

Wij hebben in de afgelopen vier jaar namens alle MRA-overheden bestuurlijk de MRA inzet op circulaire Economie mogen trekken. Wij geven u onderstaand graag kort een aantal ervaringen die wij hebben opgedaan als het gaat om het verder brengen van de MRA inzet. Want wij zien hoe belangrijk onze MRA samenwerking is. Wij denken dat deze informatie u kan helpen bij het oppakken van uw werkzaamheden, want het bereiken van ambities op het thema circulaire economie vraagt niet alleen om lokale inzet, maar ook om samenwerking op regionale schaal en om gezamenlijke lobby vanuit de regio richting Rijk en EU. Vier jaar geleden is ook een overdrachtdossier opgesteld en daarop kwamen er zoveel positieve reacties, dat we dit met de start van deze nieuwe collegeperiode herhalen.

Floor Gordon

Wethouder Amstelveen, lid BO Ruimte en trekker MRA programma circulaire economie

Robbert Berkhout

Wethouder Haarlem, lid BO Economie, lid MRA bestuur en trekker MRA programma circulaire economie

Benut de MRA als netwerk om bij aan te haken en op terug te vallen

Kennisuitwisseling /ervaringen delen

Voor alle duurzame onderdelen van de lopende MRA Agenda 2025 -2028 bestaan werkgroepen die door één van de regisseurs van het MRA team circulair worden getrokken (zie bijlage 1 voor de samenstelling van dat team en contactgegevens van de leden daarvan). Deze regisseurs zijn u behulpzaam bij het verder brengen van de acties uit de MRA agenda. Heeft u een specifiek vraagstuk, dan is dit vaak al bij een andere gemeente ook in beeld en dus binnen het netwerk bekend. We pakken deze zaken dan als het enigszins kan vervolgens gezamenlijk op.

Aanspreekpunt VNG, ministerie, naar Europa

We hebben vanuit de MRA ook de externe lobby in MRA verband opgepakt. De MRA is als regio direct contactorgaan voor de VNG en naar het Rijk. Richting Europa heeft de MRA een eigen lobby apparaat. Ons advies is, benut de werkverbanden die hiervoor zijn opgezet en ingericht. Binnenkort zal binnen de MRA Directie ook een subsidie-adviseur worden aangesteld die gemeenten kan adviseren over kansrijke (Europese) subsidietrajecten.

Zaken waarop u nu al kunt terugvallen

- De door vrijwel alle MRA-partijen onderschreven afspraak om in 2030 al onze inkoop circulair te hebben. Met als tussenstappen 50% eind 2025 en 80% in 2028.
- Eerder ondertekende afspraken: de afspraak om vanaf 2030 20% van de woningproductie in de MRA met hout en andere biobased materialen te realiseren; het convenant om samen met ondernemers toe te werken naar een zo hoog mogelijk niveau van circulair bouwen; en heel recent, de Circulaire Deal om secundaire (sloop) bouwmaterialen toe te passen bij nieuwbouw.
- De afspraak om uw textiel, zodra bestaande contracten aflopen, te laten verwerken door een bedrijf dat het maximaal terugbrengt in de kringloop en (heel praktisch) dat ons eigen personeel waar aan de orde, refurbished bedrijfskleding draagt.

1. De MRA-agenda

Op de placemats die u tijdens het MRA portefeuillehoudersoverleg duurzaamheid op 23 januari jl. heeft ontvangen staan de zeven circulaire acties aangegeven waaraan vanuit ambitie 1 van de MRA-agenda (naar een klimaatneutrale en circulaire economie) wordt gewerkt. Hieronder kort een greep daaruit.

Circulair inkopen

- Koop slim in: stel eisen aan hergebruik van materialen, benut de gezamenlijke inkoopkracht van de MRA en de door de MRA opgetuigde procesaanpak, maak gebruik van de afstemming rond het meten van inkoopresultaten en benut de voorbeelden van aanbesteding documentatie.
- Check of jouw inkoper al aangesloten is op de werksessies van de MRA op dit onderwerp. Hier delen inkopers kennis en wordt er ook gezorgd voor inspirerende sprekers die actuele onderwerpen toelichten.
- Maak gebruik van het gezamenlijke Teams-kanaal en buddy-systeem van de MRA: gemeenten helpen elkaar bij circulair inkopen.

Bouw en woningbouw

- Neem kennis van wat er inmiddels bekend is over, en wat de ervaringen zijn met, houthoudbouw, bouwen met biobased materiaal en circulair slopen. Kom met ontwikkelaars en corporaties tot actieve toepassing van de afspraken die in MRA verband worden aangehouden rond houtbouw en toepassing van sloopmateriaal.
- In 2025 zijn er in de MRA twee deals voorbereid: het [Houtbouw Pact MRA 2026-2030](#) is inmiddels al door meer dan honderd partijen ondertekend en de [circulaire deal secundaire bouwmaterialen MRA](#) door ruim negentig (waarvan zestig in de MRA). Zorg ervoor dat in je eigen vastgoedportefeuille, en in de samenwerking met ontwikkelaars, woningcorporaties, slopers en bouwers, de afspraken uit deze deals worden geborgd.
- Neem kennis van de verkenning naar de regionale inzet van biobased materialen in de MRA.

Afval en grondstoffen

- Denk praktisch: wat kun je lokaal doen aan hergebruik van textiel en luierverwerking.
- Ondersteun ondernemers bij de scheiding van hun bedrijfsafval.
- Zoek aansluiting bij bestaande MRA-projecten – zo hoeft u het niet alleen te doen.
- In 2026 worden conclusies getrokken uit de herijking van de MRA-grondstoffenstrategie. Inzet daarbij is te komen tot meer samenhang met lokale prioriteiten en betere aansluiting op bestaande activiteiten.
- In 2026 zal in de MRA ook een plan van aanpak worden opgesteld voor het verminderen van onze kwetsbaarheid m.b.t. kritieke grondstoffen. Dit plan van aanpak zal mede zijn gebaseerd op het onderzoek dat in opdracht van de MRA en beide provincies is uitgevoerd door HCSS (['Kritieke grondstoffen in Noord-Holland en Flevoland – Op weg naar veerkrachtige toeleveringsketens'](#)).

Voedsel en korte ketens

- Steun lokale voedselinitiatieven: markten, stadsboerderijen, producenten.
- Doel: zet in op meer lokaal geproduceerd eten in de supermarkt en horeca, ook betaalbaar voor inwoners met een kleinere beurs.
- Stimuleer efficiënte en duurzame logistiek voor lokale producten, bijvoorbeeld via regionale voedselhubs.
- Zorg dat u vanuit een eigen lokale voedselstrategie de inbreng in MRA verband vorm kunt geven.

Repareren en hergebruiken

- Help lokale repair cafés of begeleid initiatieven.
- Stel zo nodig prioriteiten in afstemming met MRA collega's. Er komt – in de eerste helft van 2026 – een rapport 'hoger op de R-ladder, met concrete voorbeelden en handvatten, dat u hierbij ondersteuning kan bieden.

Maatschappelijk vastgoed

- Sluit aan bij de MRA inzet om ons eigen maatschappelijk vastgoed te verduurzamen.

- Gebruik bij gemeentelijke gebouwen een materialenpaspoort: leg vast welke materialen zijn toegepast zodat hergebruik later makkelijk wordt.

Verduurzaming van de zon-keten; circulaire zonnepanelen

- Gebruik de handreiking zoals die is ontwikkeld vanuit de lopende MRA-inzet op dit thema. Daarbij gaat het bijv. over:
 - Sluit via het inkoopbeleid aan bij de inzet om alleen nog herbruikbare, circulaire, zonnepanelen toe te passen.
 - Overweeg om naar het voorbeeld van Amsterdam en Haarlemmermeer mensen in energiearmoede in de gelegenheid te stellen gebruikte zonnepanelen te kunnen gebruiken.
 - Neem in uw omgevingsprogramma een passage op over de inzet op verduurzaming van de zon-keten en gebruik daarbij de inzichten van CircuLaw en de ervaringen van andere gemeenten.
 - Gebruik de subsidieregeling voor circulaire solar carports die door de provincie Noord-Holland wordt ontwikkeld.

2. Overige aanbevelingen

Uiteraard gaat u op uw eigen wijze en via eigen inzichten aan de slag. Toch nemen wij de vrijheid u een aantal van onze ervaringen mee te geven.

(1) Zorg dat zaken van het management worden.

In de MRA bepalen wij onze koers en inzet in de platforms. Voor circulair is dat vooral in het platform Economie. Vervolgens moeten de afzonderlijke gemeenten het zelf in gang zetten. Daarom ons advies om de MRA afspraken meteen bij het management neer te leggen en het als het ware (vergeef ons het Duitse woord) tot Chefsache te maken.

(2) Bedrijven in etalage

Wat naar onze ervaring heel goed werkt zijn voorbeelden. En die hebben wij natuurlijk allemaal wel in onze gemeente. Innovatieve en duurzame ondernemers. Ons advies: zet deze in de etalage, ook naar de MRA toe. Ze zijn het beste voorbeeld van alles wat regionaal al gebeurt.

(3) Laat groot klein helpen

Onze ervaring is dat vaak de inwoneraantal 'kleinere' gemeenten, moeite hebben om de MRA-afspraken in uitvoering te krijgen. Veelal

ontbreekt domweg de capaciteit. Daarom is het naar ons advies absoluut belangrijk om samen op te trekken, zodat grotere MRA gemeenten de kleinere gemeenten kunnen helpen. Het buddy systeem, dat voor inkoop is ingevoerd, is een voorbeeld van een aanpak waarbij gemeenten elkaar helpen bij het realiseren van hun ambities.

(4) Benadruk dat duurzaamheid integraal is naar andere programma's

Voorheen deden we duurzame dingen. Nu willen we alles wat we doen duurzaam doen. Duurzaamheid is niet meer een buitenboardmotor, maar iets dat van iedereen is. Houd bijvoorbeeld ook de relatie tussen circulariteit en ruimtelijke ordening in beeld. Wees u ervan bewust dat het realiseren van uw circulaire ambities ruimtelijke consequenties heeft.

(5) Voorkom stapelen

Maak vooral eerst af wat we nu hebben ingezet vanuit de MRA agenda. En dat zijn dus vooral nu de zeven lopende acties uit deze agenda.

(6) Neem u raad actief mee

Onze ervaring is dat de gemeenteraad vaak op afstand staat van wat wij als bestuurders in MRA verband doen. Daarom ons advies om juist met aansprekende voorbeelden, de leden van de raad op de hoogte te houden van wat er speelt.

(7) Benut de kracht van de MRA regio ook om minder afhankelijk te worden van kritieke grondstoffen uit landen als China

Uit een rapport van HCSS (Hague Centre for Strategic Studies), komt naar voren dat onze regio voor kritieke grondstoffen in hoge mate afhankelijk is van landen als China. Het rapport laat echter ook zien dat onze regio – als innovatiemotor en dankzij strategische locaties als de haven en het NZKG, in afstemming met andere regio's, de Rijksoverheid en de EU – wel degelijk mogelijkheden heeft om onze afhankelijkheid van andere landen te verkleinen en onze strategische autonomie te versterken.

(8) Blijf bezien of we inzet kunnen verbreden

Natuurlijk is het van groot belang onze MRA acties te volbrengen en daar volop inzet aan te geven. We weten echter ook dat er meer nodig is om in

2050 volledig circulair te kunnen zijn. Sta er dan ook voor open om waar nodig, in MRA verband nieuwe acties in te zetten.

(9) Maak gebruik van de kennis en hulp van de leden van het team circulaire economie van de MRA

De leden van dat team (zie bijlage 1 voor namen en contactgegevens) hebben mede als taak om gemeenten te adviseren over, en te ondersteunen bij, het realiseren van hun ambities.

(10) Maak gebruik van de kennis en hulp van andere organisaties

Behalve de MRA zijn er andere organisaties (en netwerken) die gemeenten kunnen helpen bij het realiseren van hun circulaire ambities. Daarbij gaat het o.a. om organisaties als:

- de beide provincies
- CircuLaw
- Circollab
- ROM InWest
- Amsterdam Economic Board
- VNG
- De Verschilmakers

Bijlage 2 bevat een link naar factsheets met informatie over wat deze organisaties doen op dit thema en over welke meerwaarde zij kunnen hebben voor gemeenten.

(11) Gebruik de juiste woorden / boodschap voor elke doelgroep

Niet alle doelgroepen kijken op dezelfde wijze naar het thema circulaire economie. Ondernemers, consumenten en beleidsmakers hebben verschillende perspectieven op het thema en benaderen het op uiteenlopende wijze. Om die reden heeft de rijksoverheid een [Nieuw narratief circulaire economie](#) ontwikkeld dat kan helpen om deze verschillende groepen op een effectieve manier te bereiken. Zie bijlage 4 voor meer informatie.

3. Slot

Wij hopen dat u in de MRA-samenwerking tot mooie resultaten komt. En uiteraard dat dit document voor u daarbij behulpzaam is. U treft in de bijlagen:

- (1) een overzicht van de leden van het MRA team circulaire economie
- (2) een pakket met informatie over organisaties en instanties die u kunnen helpen bij het vormgeven van een effectieve aanpak
- (3) een overzicht met relevante rapporten, onderzoeken en documenten
- (4) Informatie over het nieuwe narratief circulaire economie

Bijlage 1: Samenstelling MRA team circulair

Edwin Oskam	Programmamanager duurzaamheid	e.oskam@amsterdam.nl
Lex Hendriksen	Strategisch adviseur circulaire economie	ahendriksen@haarlem.nl
Marten Boels	grondstoffenregisseur	martenboels@iprnormag.nl
Mark Zuyderwijk	Regisseur circulaire zon; relatie energie/circulair	markzuyderwijk@routecirculair.nl
Linde van Wichem	Regisseur circulair inkopen	linde.van.wichen@conclusion.nl
Merel Stolker	Regisseur circulaire gebiedsontwikkeling: verduurzaming maatschappelijk vastgoed	merel@c-creators.org
Jelle Buikema	Regisseur circulaire bouwmaterialen	jelle@c-creators.org
Katharina Prause	Regisseur lokale voedselstrategie	k.prause@amsterdam.nl
Danielle de Bruin	Kwartiermaker regionale voedselhubs / voedsellogistiek	danielle.debruin@mobiliteitenklimaat.nl
Najat Azogagh	Regisseur public affairs, lobby	nazogagh@almere.nl
Jonne Groote	Programma assistent	j.groote@amsterdam.nl

Bijlage 2: Informatiepakket

Factsheets met informatie over een aantal organisaties en netwerken die gemeenten kunnen helpen hun circulaire ambities te realiseren:

- MRA
- Provincie NH
- CircuLaw
- Circollab
- ROM InWest
- VNG
- De Verschilmakers
- Omgevingsdienst NZKG

Informatie over deze organisatie is te vinden in dit: [Samengevoegd-Informatiepakket.pdf](#)

Bijlage 3: Belangrijke rapporten, onderzoeken en documenten

Relevante documenten (bijv. gezamenlijke afspraken, convenanten, etc.)

- [Uitwerking Meerjarig Uitvoeringsplan MRA](#)
- [Convenant Toekomstbestendige Woningbouw MRA](#)
- [Houtbouw Pact MRA](#)
- [circulaire deal secundaire bouwmaterialen MRA](#)
- Lobby-agenda MRA voor thema circulaire economie
- [Nieuw narratief circulaire economie | Brochure | Rijksoverheid.nl](#)

Relevante rapporten en onderzoeken:

- [The Timber Truth](#)
- [‘Kritieke grondstoffen in Noord-Holland en Flevoland – Op weg naar veerkrachtige toeleveringsketens’](#)
- Verkenning naar en handreiking over energietransitie en grondstoffentransitie
- [Verkenning naar regionale inzet van biobased materialen](#) (Hedgehog, augustus 2025)
- [Handreiking Circulairezonnestroomsystemen voor lokale overheden](#) (november 2025)
- [Home | Integrale Circulaire Economie Rapportage](#)

Links naar andere relevante webpagina's

- [Circular Economy - Environment - European Commission](#)
- [Circulaire economie in 2050 | Duurzame economie | Rijksoverheid.nl](#)
- [Circulaire economie in de regio | Nederland circulair in 2050](#)
- [Nationaal Programma Circulaire Economie 2023 - 2030 | Beleidsnota | Rijksoverheid.nl](#)
- [Leading the Transition to a Circular Economy | Ellen MacArthur Foundation](#)
- [Circulaire economie | Planbureau voor de Leefomgeving](#)
- [Websites over circulaire economie | Afval Circulair](#)

Bijlage 4: Nieuw narratief circulaire economie

Wat zijn de kansen van een circulaire economie voor consumenten, ondernemers en beleidsmakers? In een nieuw overkoepelend narratief beschrijft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wat een circulaire economie precies inhoudt én wat dat voor deze groepen kan bieden voor grondstoffenzekerheid, economische welvaart en geopolitieke onafhankelijkheid. Ook is er aandacht voor veel voorkomende vooroordelen, feiten en actuele inzichten van experts. Het document biedt handige handvatten om het narratief in de praktijk te gebruiken, bijvoorbeeld bij woordvoering of in een persoonlijk gesprek.

Een circulaire economie biedt onze maatschappij grote kansen op het gebied van grondstoffenzekerheid, economische welvaart en geopolitieke onafhankelijkheid. Om deze kansen te kunnen benutten hebben consumenten, ondernemers en beleidsmakers correcte en goed onderbouwde informatie nodig. Daarom is een nieuw narratief ontwikkeld. Een strategisch verhaal, waarin alle kansen die een circulaire economie ons biedt omschreven worden.

Dit verhaal is toegespitst op bovenstaande doelgroepen en legt uit wat een circulaire economie precies inhoudt en welke winst het oplevert. Met aandacht voor veel voorkomende vooroordelen, feiten en actuele inzichten van experts.

[Dit bestand](#) bevat het overkoepelende narratief, inclusief verder uitgediepte versies die inzoomen op relevante elementen voor consumenten, ondernemers en beleidsmakers. Ook biedt dit bestand een aantal tools die helpen het narratief te gebruiken.

Het nieuw narratief over circulaire economie

Voor elke doelgroep is een op hun situatie toegespitst narratief gemaakt dat toelicht wat circulaire economie aan hen te bieden heeft. Deze staan uitgelegd in de bestanden:

- Circulair Narratief Een verhaal van kansen (algemene versie)

- Circulair Narratief Ondernemers
- Circulair Narratief Consumenten
- Circulair Narratief Beleidsmakers

Tools voor toepassing van het nieuwe narratief

Voor elke doelgroep én op 3 thema's is ook een vraag- en antwoorddocument beschikbaar met verdiepende informatie en onderbouwing:

- Q&A voor ondernemers
- Q&A voor consumenten
- Q&A voor beleidsmakers
- Q&A thema landbouw
- Q&A thema bouwsector
- Q&A thema recycleerbare plastics

Ter ondersteuning van een helpende gespreksvoering zijn verder de volgende hulpmiddelen beschikbaar.

- Woordvoeringslijnen bij weerstand en tegenstand: een model dat helpt om vanuit verbinding via herkenbare stappen een nieuw perspectief aan te reiken. Niet iemand overtuigen met argumenteren, maar vooroordelen aan het licht brengen door een gesprekspartner anders te laten kijken.
- Gespreksgids met vragen voor het goede gesprek.